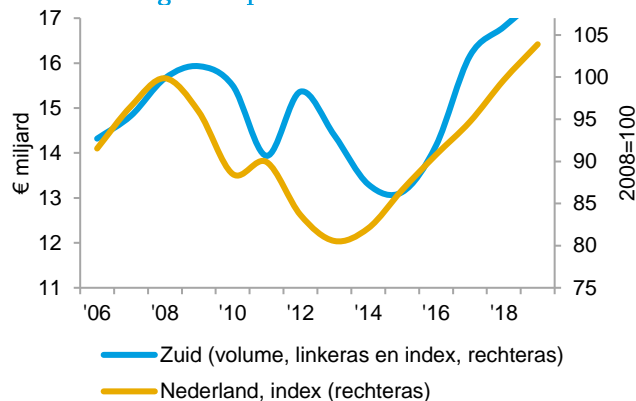

Samen met het EIB brengt Bouwend Nederland op BouwActueel alle relevante economische markt- en bedrijfsvoeringsinformatie voor leden bijeen. De website biedt inzicht in recente ontwikkelingen, prognoses en kengetallen bedrijfsvoering. Dit betreft zowel landelijke informatie als informatie voor de regio. Deze kwartaalrapportage biedt u inzicht in actuele economische ontwikkelingen voor uw regio en deelsector. Meer informatie vindt u op www.bouwendnederland.nl/bouwactueel.

Ontwikkeling bouwproductie

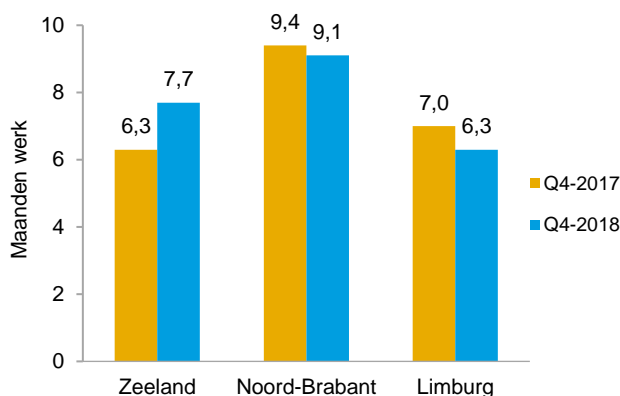

4% groei van de bouwproductie

De bouwproductie in de drie zuidelijke provincies van Nederland groeide in 2018 met 4% naar een niveau van € 16,8 miljard. Het aandeel van het volume van landsdeel Zuid in het totaal is bijna een kwart in 2018. Naar verwachting zet de groei in 2019 door op hetzelfde niveau (+4%). De groei dit jaar wordt vooral gedreven door de provincie Limburg (+6,5%)

(Alle productiebedragen zijn in prijzen van 2017)

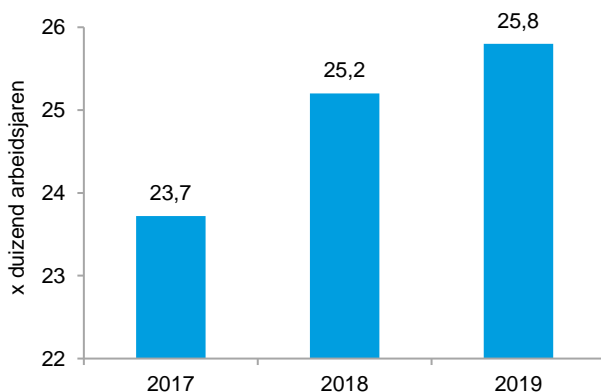
Orderportefeuilles

Orderportefeuilles op hoog niveau

Bouwbedrijven in de provincie Zeeland hebben in het vierde kwartaal 1,4 maanden meer werk in hun portefeuille in vergelijking met hetzelfde kwartaal in 2017. In de provincies Noord-Brabant en Limburg was sprake van een lagere werkvoorraad. In Noord-Brabant is het aantal maanden werk licht afgenomen met 0,3 maand. In Limburg nam het werk af met 0,7 maand.

Ontwikkeling werkgelegenheid

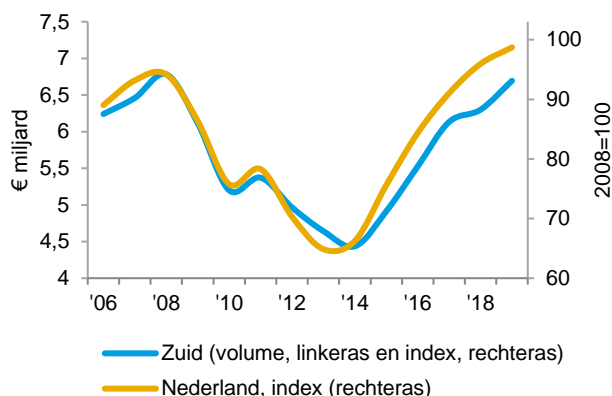
Sterke groei arbeidsvolume

De werkgelegenheid in regio Zuid groeide in 2018 met 6,2%. De toename dit jaar is hiermee sterker dan dat van het voorgaande jaar. In 2018 kwam het niveau uit op 25.200 arbeidsjaren. De sterke groei dit jaar zal naar verwachting niet aanhouden in 2019. Het aantal arbeidsjaren wordt geraamd op 25.800. Dit is een lichte stijging van 2%.

(Het betreft hier de werkgelegenheid van de uitvoerende bouw)

Ontwikkeling woningbouwproductie

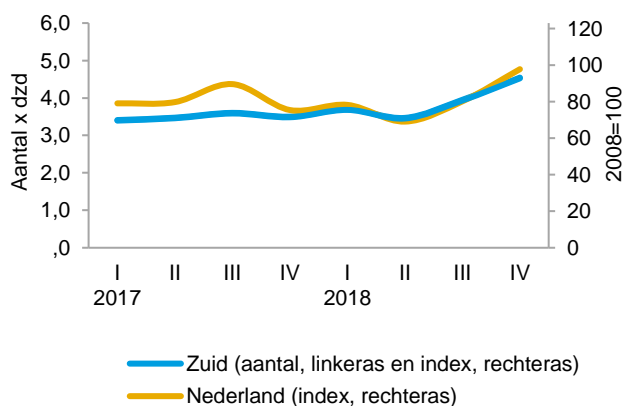

Sterke groei woningbouwproductie*

De productie voor woningen groeide in 2018 licht met 2,5%. Hiermee presteert de regio onder het landelijk gemiddelde (+6%). Het totale productievolume komt in 2018 uit op € 6,3 miljard, bijna een kwart van de Nederlandse productie. Voor 2019 wordt het productievolume geraamd op € 6,7 miljard. Dit is een stijging met 6,5%.

* Nieuwbouw, herstel en verbouw, onderhoud

Aantal vergunningen woningbouw

Stijgende trend aantal vergunningen

Het aantal verleende vergunningen voor de woningbouw lag vorig jaar op een hoger niveau dan in 2017. In de eerste helft van 2018 werden ruim 7.100 vergunningen verleend. In dezelfde periode van 2017 waren dat er nog ruim 6.800. In de tweede helft van 2018 nam het aantal vergunningen toe naar ruim 8.400. Dit is een toename van 20% ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder

Woningbouwproductie per provincie

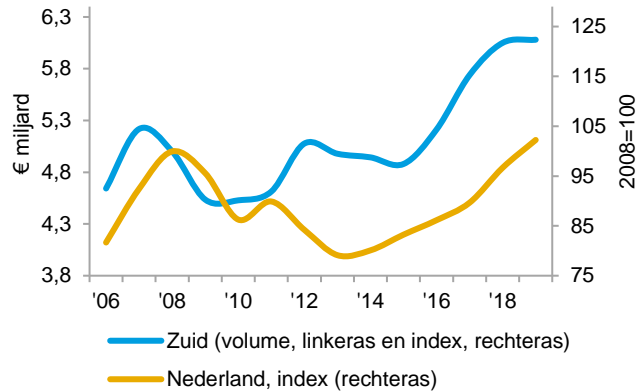
	Volume, € miljoen			Jaarlijkse verandering, %	
	2017	2018	2019	2018	2019
Zeeland	582	630	665	8	5,5
Noord-Brabant	4.019	4.160	4.300	3,5	3,5
Limburg	1.532	1.510	1.730	-1,5	14,5
Totaal	6.133	6.300	6.695	2,5	6,5
Nederland	26.125	27.725	28.625	6	3

Sterke groei in Zeeland

In de verschillende zuidelijke provincies lopen de ontwikkelingen sterk uiteen. Procentueel gezien was Zeeland de grootste drijver achter de groei vorig jaar. De woningbouwproductie nam hier toe met 8%. De productie in Noord-Brabant steeg met 3,5%. In Limburg was sprake van een daling van de woningbouwproductie met 1,5%. Noord-Brabant heeft met 65% veruit het grootste aandeel in de zuidelijke productie. In 2019 wordt de sterkste dynamiek verwacht in Limburg (+14,5%).

Ontwikkeling utiliteitsbouwproductie

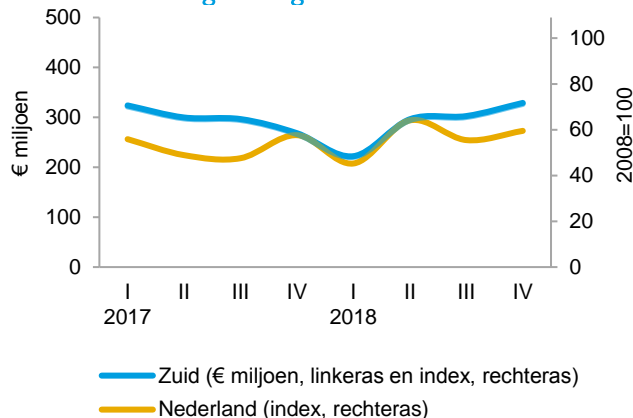

Productie utiliteitsbouw groeit met 5,5%

In de zuidelijke provincies groeide de utiliteitsbouwproductie vorig jaar met 5,5%. De groei in de productie stabiliseerde in 2018 na een forse groei in de voorgaande jaren. Met een bouwproductie van € 6,1 miljard dragen de drie zuidelijke provincies voor bijna een derde bij aan de totale productie. Naar verwachting neemt de groei in 2019 verder af. Er wordt verwacht dat de productie nog met een kleine 0,5% groeit.

* *Nieuwbouw, herstel en verbouw, onderhoud*

Bouwwolume vergunningen utiliteitsbouw

Daling vergunde bouwwolume

Het volume verleende vergunningen voor nieuwe gebouwen* lag in de eerste helft van 2018 17% lager dan een jaar eerder. In de tweede helft van 2018 was daarentegen sprake van een hoger vergunningenvolume dan in 2017. Het volume kwam in deze periode uit op € 630 miljoen. Dit is een stijging van 12% ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder.

*Prijsniveau 2017

Utiliteitsbouwproductie per provincie

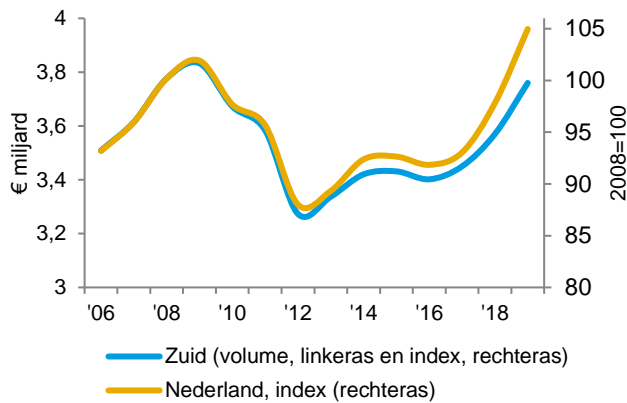
	Volume, € miljoen			Jaarlijkse verandering, %	
	2017	2018	2019	2018	2019
Zeeland	456	520	580	14	11,5
Noord-Brabant	3.660	3.950	3.925	8	-0,5
Limburg	1.623	1.580	1.580	-2,5	0
Totaal	5.739	6.050	6.085	5,5	0,5
Nederland	19.325	20.775	21.925	7,5	5,5

Wisselend productiebeeld in zuiden

De groei in de utiliteitsbouwproductie werd vooral gedreven door de provincies Zeeland en Noord-Brabant. In deze provincies groeide de productie met respectievelijk 14% en 8%. In Limburg was sprake van een afname van de utiliteitsbouwproductie met 2,5%. Naar verwachting slaat het beeld in 2019 om voor Noord-Brabant. De productie in deze provincie daalt dit jaar met 0,5%.

Ontwikkeling infraproductie

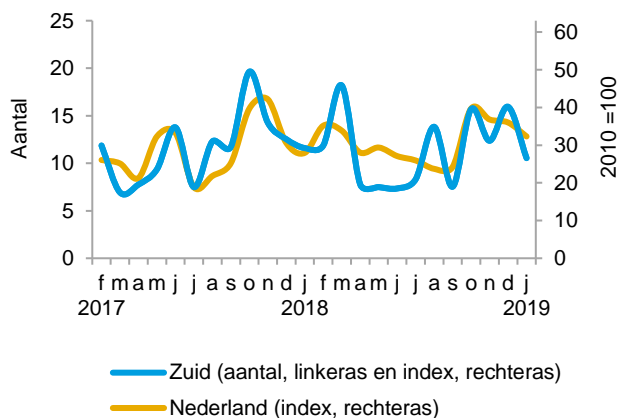

Infraproductie* groeit sterk in 2019

Het bouwvolume van de inframarkt nam in 2018 toe met 3,5%. Vergeleken met het landelijke beeld maken de zuidelijke provincies een meer gematigde ontwikkeling door. De totale productiewaarde van de gezamenlijke zuidelijke provincies bedraagt € 3,5 miljard, bijna een vijfde van het landelijke volume. Naar verwachting neemt de productie in 2019 toe met 5,5%. Hiermee presteert de regio voorsnog onder het landelijk gemiddelde (+7,5%)

* Nieuwbouw en reconstructie, reparatie en onderhoud

Openbare aanbestedingen

Stabiel aantal openbare aanbestedingen

In het vierde kwartaal van 2018 zijn twee openbare aanbestedingen minder uitgebracht dan in het voorgaande kwartaal. Hiermee komt het totaal aantal seizoensgecorrigeerde aanbestedingen dit kwartaal uit op 44. Over het hele jaar gezien, zijn er vorig jaar 138 openbare aanbestedingen uitgebracht. Dit is een daling met 8% ten opzichte van het totaal aantal uitgebrachte openbare aanbesteding in 2017.

Infraproductie per provincie

	Volume, € miljoen			Jaarlijkse verandering, %	
	2017	2018	2019	2018	2019
Zeeland	560	570	595	2	4,5
Noord-Brabant	2.075	2.165	2.300	4,5	6
Limburg	815	835	865	2,5	3,5
Totaal	3.450	3.570	3.760	3,5	5,5
Nederland	17.175	18.075	19.425	5	7,5

Evenwichtige groei

De productiegroei in 2018 in de drie zuidelijke provincies varieert tussen 2 en 4,5%. In Zeeland groeide de productie het zwakst met 2%. Limburg volgt met een groei-percentage van 2,5%, terwijl in Noord-Brabant een groei van 4,5% werd behaald. In absolute volumes neemt Noord-Brabant verreweg het grootste deel van de productie voor zijn rekening, maar liefst 61%. Naar verwachting groeit de productie in 2019 in alle drie provincies door op een hoger niveau.